

**Brüssel, 26. mai 2020
(OR. en)**

**8295/1/20
REV 1**

**RECH 182
IND 61
COMPET 220
FIN 312**

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	26. mai 2020
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	7517/20
Teema:	Euroopa Kontrollikoja eriaruanne nr 02/2020 „VKEde rahastamisvahend: tõhus ja uuenduslik programm, mille ees on lahendamata ülesandeid“. – Nõukogu järeldused

Käesoleva dokumendi lisas edastatakse delegatsioonidele nõukogu järeldused (milles käsitletakse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 02/2020 „VKEde rahastamisvahend: tõhus ja uuenduslik programm, mille ees on lahendamata ülesandeid“), mille nõukogu võttis kirjaliku menetluse teel vastu 26. mail 2020.

NÕUKOGU JÄRELDUSED,

milles käsitletakse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 02/2020 „VKEde rahastamisvahend: tõhus ja uuenduslik programm, mille ees on lahendamata ülesandeid“

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

- TULETADES MEELDE, et Euroopa Ülemkogu leppis kokku uues „investeerimiskavas“, millega kehtestatakse – võttes arvesse väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) tähtsust majanduse jaoks, eelkõige seoses töökohtade loomise ja innovatsiooniga – meetmed VKEde rahastamise toetamiseks, eelkõige meetmed investeeringute toetamiseks suure noorte töötuse määraga riikides¹;
- RÕHUTADES, et VKEde on Euroopa majanduse selgroog² ning peamine majanduskasvu ja töökohtade loomise allikas liidus; täpsemalt aitavad nad luua 40 % kõigist töökohtadest³;
- MEENUTADES, et VKEdel on keskne roll ELi kahekordsel üleminekul kestlikule ja digitaalsele majandusele ning nad pakuvad uuenduslikke lahendusi sellistele probleemidele nagu kliimamuutused, ressursitõhusus ja sotsiaalne ühtekuuluvus;⁴
- TULETADES MEELDE, et teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Horisont 2020“ (programm „Horisont 2020“) ning selle väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjatele mõeldud rahastamisvahendiga (VKEde rahastamisvahend) on algusest peale toetatud uuenduslike VKEde arendamist, kasvu, rahvusvahelistumist, igat liiki innovatsiooni ning selliste uute toodete, teenuste ja ärimudelite turuletoomist, mis võiksid hoogustada liidu majanduskasvu ja töökohtade loomist;

¹ EUCO 104/2/13 REV 2.

² 2016. aastal oli valdav enamus (93,0 %) väljaspool finantssektorit tegutsevatest liidu VKEdest ettevõtjad, kellel oli vähem kui 10 töötajat (mikroettevõtjad). Vaid 0,2 %-l kõigist ettevõtjatest oli 250 või rohkem töötajat (allikas – Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/EDN-20191125-1>).

³ Allikas – Teadusuuringute Ühiskeskus: <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/job-creation-europe-firm-level-analysis>

⁴ COM (2020) 103 final.

- MÄRKIDES, et programmi „Horisont 2020“ 2018.–2020. aasta tööprogrammi osana otsustati käivitada laiendatud Euroopa Innovatsiooninõukogu katseprojekt, eesmärgiga tekitada turgu loovat innovatsiooni, mis soodustaks Euroopa ettevõtete, eelkõige VKEde kiiret kasvu;
- TUNNISTADES, et VKEde rahastamisvahendist antava toetuse puhul on rõhuasetus nihkunud suure riski ja mõjuga ideedele, mis muudavad teaduse uueks ettevõtluseks ja kiirendavad tulevikku kujundavate murranguliste novaatorite kasvu;
- MÄRKIDES, et laiendatud Euroopa Innovatsiooninõukogu katseprojektis ühendatakse VKEde rahastamisvahend, tulevased ja kujunemisjärgus tehnoloogiad, innovatsiooni kiirtee (FTI) ja programmi „Horisont 2020“ auhinnad, et toetada kogu innovatsiooniahelat, ning see toimib Euroopa novaatorite toetamise ühtse kontaktpunktina;
- RÕHUTADES, et riiklike kontaktpunktide võrgustik koos Euroopa ettevõtlusvõrgustikuga 2014–2020 mitte ainult ei aita ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programmi (COSME) raames VKEdele leida äri-, tehnoloogia- ja teaduspartnereid liidus ja kolmandates riikides, vaid edendab ka VKEde jaoks olulise programmi „Horisont 2020“ rahastamist;
- TULETADES MEELDE nõukogu järeldusi, milles käsitletakse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 20/2017 „*ELi rahastatavad laenu tagamist vahendid on andnud positiivseid tulemusi, kuid toetusesaajate väljavalimist ja tegevuse kooskõlastamist riiklike kavadega tuleb parandada*“⁵;
- TULETADES MEELDE nõukogu järeldusi, milles käsitletakse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 28/2018 „*Enamik programmi „Horisont 2020“ kaasatud lihtsustamismeetmetest on küll toetusesaajate elu lihtsamaks teinud, kuid paranemiseks on veel ruumi*“, eelkõige soovitus VKEde rahastamisvahendile kohaldatava kvaliteedimärgise kohta⁶,

⁵ Dok ST 7043/18.

⁶ Dok ST 7420/19.

1. TERVITAB Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 02/2020: *VKEde rahastamisvahend: tõhus ja uuenduslik programm, mille ees on lahendamata ülesandeid*⁷;
2. RÕHUTAB, et programmi „Horisont 2020“ raames käivitatud VKEde rahastamisvahend on väärtuslik vahend, mis võimaldab uuenduslikel VKEdel ja idufirmadel läbi viia äriideede tehnilisi ja ärilisi teostatavusuuringuid ning edasist arendustegevust, näiteks turupõhisuse kontrollimist, eesmärgiga arendada eri liiki uuendusi ja muuta need investeerimisvalmiks ja küpseks, et need saaks turule viia;
3. RÕHUTAB, et selle vahendi raames antakse tõhusat toetust arendus- ja tutvustamistegevusele; VÕTAB TEADMISEKS soovitusel jätkata 2. etapile sarnase kava kasutamist ning KUTSUB Euroopa Komisjoni ÜLES tuginema sellele järgmisel programmitöö perioodil;
4. TUNNISTAB toetusesaajate vajadustele kohandatud juhendamise ja ettevõtete arengut kiirendavate teenuste väärtust;
5. KUTSUB Euroopa Komisjoni ÜLES parandama veelgi, sealhulgas riiklike kontaktpunktide kaudu, idufirmadele, kasvufirmadele ja muudele uuenduslikele VKEdele suunatud teabevahetus- ja brändimisstrateegiat rahastamisvõimaluste kohta, eelkõige nendes liikmesriikides, kus osalemise tase on kõige madalam;
6. MÄRGIB, et paljud eelmistel projektikonkurssidel juba tagasi lükatud taotlused esitatakse uuesti, mis tekitab ülemäära koormust ja rahalist kulu hindamismenetlusele; KUTSUB Euroopa Komisjoni ÜLES kavandama projektikonkursi tingimused ning samuti hindamis- ja valikumenetluse, mis käsitleksid seda küsimust tõhusalt, kui see on asjakohane, et vabastada vahendid, mida praegu kasutatakse samade taotluste uuesti hindamiseks;

⁷ Eriaruanne on kõikides ametlikes keeltes kättesaadav kontrollikoja veebisaidil: <http://eca.europa.eu> (<https://www.eca.europa.eu/et/Pages/DocItem.aspx?did=52862>).

7. VÕTAB TEADMISEKS žürii vestluse etapi valikumenetlusse kaasamise eelised, et tagada parimate ettepanekute väljaselgitamine; KUTSUB Euroopa Komisjoni üles täiustama oma valikumenetlust, eelkõige pakkudes kaughindajatele ja žüriiliikmetele suuniseid ja piisavalt aega oma töö tegemiseks, luues nende vahel asjakohased teabekanalid ning määraes iga hindamisetapi jaoks sobivad eksperdid;
8. RÕHUTAB, et VKEdele antava liidu rahalise toetuse eesmärk on rahastada innovaatilisi ideid, mis on riskantsed ja mille investeeringute tootlus on ebakindel; KUTSUB komisjoni selle küsimuse keerukuse tõttu ÜLES tugevdama hindamismenetlust, et tagada erainvesteeringute väljatõrjumise ohu vältimine, tunnistades samal ajal ELi toetusest tulenevat kaasamisefekti;
9. MÄRGIB, et kuigi ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programmi (COSME) ning programmi „Horisont 2020“ rahastamisvahendid on omavahel üldiselt kooskõlas, võiks kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja ELi tasandil teha suuremaid jõupingutusi, et teha kindlaks ja edendada koostõimet ELi rahastamisvahenditega, sealhulgas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega, et pakkuda VKEdele sihipärasemat toetust; KUTSUB Euroopa Komisjoni ÜLES tagama tulemusliku koostõime kõigi VKEdele suunatud programmide ja vahendite vahel;
10. VÕTAB TEADMISEKS eriaruandele lisatud komisjoni vastused, eelkõige selle, et kvaliteedimärgise loomine suurepäraste ettepanekute jaoks, millele ei saa anda VKEde rahastamisvahendist toetust, on konkreetne samm sünergia loomiseks innovatsiooni toetavate riiklike ökosüsteemidega; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES suurendama jõupingutusi kvaliteedimärgise kasutuselevõtmiseks ja selle edaspidise tunnustamise edendamiseks;

11. RÕHUTAB, et riigi innovatsioonitegevuse tulemuslikkuse, riiklike ja/või piirkondlike innovatsiooni tugistruktuuride tegevuse ning programmi „Horisont 2020“ raames VKEde rahastamisvahendist saadavate rahaliste vahendite vahel võib olla seos; ON SEISUKOHAL, et sidusrühmade teavitamine ja nendega suhtlemine, sealhulgas riiklike kontaktpunktide kaudu, aitab märkimisväärselt suurendada edukuse määra koos muude meetmetega, mille eesmärk on tõrjuda madalamat osalemistaset; KUTSUB komisjoni ÜLES tagama riiklike kontaktpunktide võrgustiku jaoks tegevustoetuse alates järgmise raamprogrammi algusest, jälgima tähelepanelikult riikide edukuse määrasid ning vajaduse korral tegema täiustusi, mis on suunatud konkreetsetele uuenduslikele VKEdele;
12. KUTSUB Euroopa Komisjoni TUNGIVALT ÜLES VKEde innovatsiooni toetavate programmide ja vahendite rakendamisel võtma arvesse soovitusi, mis on esitatud Euroopa Kontrollikoja eriaruandes nr 02/2020 „*VKEde rahastamisvahend: tõhus ja uuenduslik programm, mille ees on lahendamata ülesandeid*“.
-